PAULI
ZACCHIÆ
QUÆSTIONES MEDICO-LEGALES,
IN TRES TOMOS DIVISÆ.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

PAULI ZACCHIÆ ROMANI,

TOTIUS STATUS ECCLESIASTICI PROTO-MEDICI GENERALIS,

QUÆSTIONUM MEDICO-LEGALIUM

TOMUS PRIMUS

Editio Nova, à variis mendis purgata, paſſimque interpolata, & novis recentiorum Authorum Inventis ac Obſervationibus aucta.

Curâ JOANNIS DANIELIS HORSTII, diverſorum S.R.I. Principum Archiatri, & Collegij Medici Mœno-Francofurtani Senioris.

Opus omnibus Medicinæ & Juris utriuſque peritis, necnon Tribunalium (Eccleſiaſtici, & Civilis) Aſſeſſoribus maximè neceſſarium.

Præter Indicem Librorum, Titulorum & Quæſtionum, annexus eſt Index Rerum Notabilium locupletiſſimus.

Ex libris D. D. Michaelis Zacchini Laici

Ex libris M. [illegible] [illegible] [illegible]

LUGDUNI,

Sumptibus ANISSON & JOANNIS POSUEL.

M. DCCI.

CUM PERMISSU SUPERIORUM.

JOANNES DANIEL HORSTIVS

L. S. P. P.

ANTE annos viginti & novem, furente adhuc Bellonâ, in Profeſſorem Medicinæ Marpurgenſis Academiæ delectus, ſuaſu Cancellarii Dn. Neſeni, ſtudioſæ Juventuti PAULI ZACCHIÆ Quæſtiones Medico-Legales, legendo & diſputando tum expoſui, & ſucceſſu quidem ſatis felici! Non enim tantùm docendo ego multum didici, nactus nempè amplum auditorium, ſed re penitiùs conſiderata, quidam exinde ad Studium Medicum capeſſendum incitati ſunt, numerúſque Philiatrorum magno meo gaudio, ut plus haberem quod agerem, auctus eſt. Cùm verò Dominus Schonvvetterus, Vir de Republica literaria ſatis benè meritus, præteritis Nundinis Autumnalibus animo conciperet, prædictas Pauli Zacchiæ Quæſtiones Medico-Legales, cum annexis conſiliis & decretis Rotæ Romanæ ob defectum exemplarium Romanorum, Lipſienſium, Lugdunenſium, Amſtelrodamenſium, denuò, & hîc quidem, typis tradere, ad ipſius petitionem, & proximi commodum, notas quaſdam, olim Marpurgi conceptas, ipſi communicavi. Tomum Primum quidem & Secundum paſſim à pluribus mendis purgavi, & variis rebus Phyſicis & Medicis è Veterum & Recentiorum Philoſophorum & Medicorum ſcriptis deſumptis, & [] hoc ſigno incluſis, auxi; Juridica autem & Theologica, atque Tomum Tertium integrum planè intactum reliqui, relinquens unicuique circa has res liberum Judicium, liberámque Mentem. Boni itaque conſule, Amice Lector, qualeſcunque hos conatus noſtros, & Opere hoc elegantiſſimo atque utiliſſimo ad Votum tuum feliciter utere, Francofurti Kal. Martii M. DC. LXVI.

PAULI ZACCHIÆ
QUÆSTIONUM MEDICO-LEGALIUM,
LIBRI PRIMI
TITULUS PRIMUS,
DE ÆTATIBUS,
Continens Quæſtiones decem.

I. Quid ſit ætas.
II. De diviſione & numero ætatum.
III. De Infantia.
IV. De Pueritia.
V. Qui dicantur Pubertati proximi.
VI. De Pubertate.
VII. De Juventute.
VIII. De Virilitate.
IX. De Senectute.
X. De Senio, ſeu Decrepitate.

SUMMARIUM.

1 *Ad Medicum pertinet de ætatibus diſſerere, ac determinare.*
2 *Quid ſit ætas ſecundum Juriſperitos reſolvitur num. ſeq.*
4 *Ætatis nomen ſumitur aliquando pro tempore.*
5 *Ætatis definitio ex Medicis, & num. 7.*
6 *Qualibet ætas in particulari eſſe conſtituitur permutationem conſtitutionis corporis.*
8 *Infans quando quis dicatur.*
9 *Infans non intelligit quid agat.*
10 *In pubertate poſitus quando quis dicatur.*
11 *Puberes qui dicantur.*

QUÆSTIO I.

Quid ſit Ætas.

EA, quæ de ætatibus diſputatio inſtituitur, *Medica* quidem eſt, ſed quæ non minùs ad *Juriſperitos* pertinere videatur, cùm multa circa ætates diſcutienda veniant, quorum cognitio ipſis Juriſperitis non modò utilis, ſed apprimè eſt neceſſaria. [Et *Theologi* quoque de ætatibus agunt, unde in gratiam Græcorum eleganter ſcripſit *Leo Allatius* de *ætatibus & interſtitiis.*]

At verò de ætatibus diſſerere, ac decernere, earumque terminos præſcribere (cùm ſi certi in uni-
1 verſum aſſignari non poſſint, Gal teſte *de ſani. tuend. cap. 5. in princ. operum ſuorum claſſ. ſecunda*) ſolius Medici munus eſt: cùm enim ætates pro temperamentorum ratione mutationem, ac proprium terminum ſortiantur, Fernel. *Phyſiolog. lib. 5. cap. 10.* ac temperamentorum mutationes Medico præ cæteris nota ſint, & ad eum de illis agere pertineat, Gal. *de temperam. lib. 2. c. 2. claſſ. 1.* patet quòd & de ætatibus dijudicare ad Medicum ſolummodò ſpectet.

Videndum ergo primò, quidnam ſit ætas quam
2 primo loco definiunt Legum-periti, eſſe quandam temporis menſuram à nativitate uſque ad obitum decurrentem. Maſcard. *de probat. concl.* 1054. *n.* 58. [conſentit *Sanctorius* in Fen. *l. 1.*] ſed nomen ætatis in hac definitione aliter accipitur, quàm ad noſtram faciat, quippè cùm genericè acceptum eſſe pateat ex hoc quòd per illam non aſſignetur ætatis cujuſdam particularis natura, ſed tantummodò dicatur, ætatē eſſe tempus illud, quo homo, vel animal vivit, cùm tamē hoc non quæramus: hoc enim pacto ætatis nomine accepto, nihil aliud ſignificetur, quàm tempus, ut accipi contingit interdum, quemadmodùm apud Lucret. *lib. 3. de Rer. nat.* 4

In quo ſit mortalibus omnis
Ætas poſt mortem quæ reſtat cumque manenda.

Et ſimiliter in communi modo loquendi ætatis nomen, ut dixi, pro tēpore ponitur. Cum igitur Juriſperitorum definitio non integrè rei naturam aſſecuta fuiſſe videatur, alia, ac magis propria & peculiaris ætatis definitio quærēda eſt. [Quomodò verò 5
excuſari poſſint IC. exhibet Bravo *reſolut. p. 6.*]

Medici optimè definiverunt, *ætatem eſſe id vitæ curriculum, quo ſucceſſive corporis conſtitutio per ſe,* 6
ſuaque natura mutatur, ita Fernel. *loco ſupra citato*, nam per mutationem conſtitutionis ipſius corporis ætas paticulariter conſtituitur in eſſe indivi- 7
duo, ita ut magis ſit hæc, quàm illa ætas.

Vel dicamus, *quòd ætas certum vitæ ſpatium ſit, in quo pro temperamenti mutatione corporis, & animi peculiares vigent actiones*; tunc enim aliquem in una 8
ætate conſtitutū dicimus, cùm functiones exercentur conſtitutioni ſui temperamenti convenientes; quamobrē in infantia poſitum quem dicimus, 9
cùm fari ac ordinatè loqui nō poteſt ut *§. Pupillus, verſ. Quod diximus, inſtit. de inutil. ſtip.* & cùm non intelligit, quid agat, ut ibidem habetur, & cùm nul- 10
lius rationis eſt particeps, ut Plat. *de Republic. lib. 4.* quem refert Gal. *de Plac. Hipp. & Plat. lib. 5. cap. 7. claſſ. 1.* In pubertate verò poſitum dicimus aliquem, 11
cùm evidenter corpus augeſcit, pili in locis conſuetis apparere incipiunt, & ad coïtum aptus homo eſt: puberes etenim dicuntur, qui ex habitu corporis concipere, & generare poſſunt, *c. Puberes, de deſponſ. Impub.* & *ibi* Abb. *num.* 2 eodem quoque pacto & in reliquis ætatibus conſiderandum. Licet ergo Juriſperiti velint, ætatem eſſe difficilis probationis, Rota *in Clement. Canonicatus* 1631. *coram Gliſerio, num.* 9. tamen ex functionum celebratione ætatis convenientium aliqua probatio deſumi poteſt. Alias prætereà ætatis definitiones affert Epiphan. Ferdin. *Theorem lib. 2. Theor.* 19. quas vide apud ipſum. [Confert etiam hanc ad rem Gaſp. Bravo *reſolut. Med. pag.* 6.]

SUMMARRIUM.

1 *Ætatum diviſio, ac numerus varius.*
2 *Ætates ſex ex nonnullis Juriſperitis.*
3 *Ætates ſeptem ex aliis.*

PAULI ZACCHIÆ ROMANI,

TOTIUS STATUS ECCLESIASTICI PROTO-MEDICI GENERALIS,

QUÆSTIONUM MEDICO-LEGALIUM TOMUS SECUNDUS,

CONTINENS

LIBROS VI. VII. VIII. & IX.

Editio Nova, à variis mendis purgata, paſſimque interpolata; & novis recentiorum Authorum Inventis ac Obſervationibus aucta.

Curâ JOANNIS DANIELIS HORSTII, diverſorum S. R. I. Principum Archiatri, & Collegij Medici Mœno-Francofurtani Senioris.

Præter Indicem Librorum, Titulorum & Quæſtionum; annexus eſt Index Rerum Notabilium locupletiſſimus.

LUGDUNI,
Sumptibus ANISSON & JOANNIS POSUEL.

M. DCCI.

CUM PERMISSU SUPERIORUM

PAULI ZACCHIÆ ROMANI,

TOTIUS STATUS ECCLESIASTICI PROTO-MEDICI GENERALIS,

QUÆSTIONUM MEDICO-LEGALIUM TOMUS TERTIUS

QUO CONTINENTUR

CONSILIA ET RESPONSA LXXXV

Ad Materias Medico-Legales pertinentia;

NECNON

DECISIONES S. ROTÆ ROMANÆ,

AD PRÆDICTAS MATERIAS SPECTANTES,

à Cl. D. LANFRANCO ZACCHIA Collectæ.

OPUS OMNIBUS MEDICINÆ ET JURIS UTRIUSQUE PERITIS; necnon Tribunalium (Eccleſiaſtici, Civilis) Aſſeſſoribus maximè neceſſarium.

CUI PRÆTER CONSILIORUM ET DECISIONUM ELENCHOS, ACCESSIT Index Rerum Notabilium accuratiſſimus.

LUGDUNI,

Sumptibus ANISSON & JOANNIS POSUEL.

M. DCCI.

CUM PERMISSU SUPERIORUM.